
hét vége

(Tv-dráma)

DEÁK FERENC

Személyek:

Boján Miklós, harmincéves nyomdász
Boján Ági, Miklós felesége
Hermann, műszakvezető a nyomda gépszedő részlegében
Lukács, betűszedő
Nyomdaigazgató
Horák
I., II., III., IV., V. betűszedő
Mester
Rendőrk
Vári, műszaki szerkesztő
Márta, ápolónő
Mirko, Márta férje
Veresné
Palócné
Mária
Doktor Gordán
Doktor professzor Blamm
Kazi
Gyura
Rózsi
Maca
Lilla
Kocsmáros
Ügyeletes rendőrtiszt

Sajtóházban vagyunk, a nyomdában. A kamera a gépszedő-részleget fogja, a betűszedő gépek „utcáján” kocsizik. A csarnok végén „üvegkalitka”, a műszakvezető fészke. Egy korrektor egész nyáláb korrektúrát tesz a műszakvezető elé. Valamit magyaráz, aztán távozik. A műszakvezető (Hermann) szembejön a kamerával, szétosztja a korrektúrákat, a kamera közben hátrafelé kocsizik. Baloldalt most Bojánt fogja, ahogy a szedőgépen igazít.

A megmaradt kéziratot mutatja.

Kezébe veszi a korrektúrát, amit Hermann hozott.

Hermannhoz bizalmasabban.

Boján elgondolkozva bölint, nagyot sóhajt, majd nekiül, és dolgozik tovább. Hermann barátian vállára teszi kezét, és megszorítja.

Váltás: klinika.

A kamera a folyosón kocsizik, nagy a sürgés-forgás.

A szedőgépek zajából, elektronikus torzítással valami különös zenét kapunk, ez alatt megy a főcím, majd a többi felirat, valahogy olyan tempóban, ahogyan a gépek dolgoznak s a különös zaj lüktet.

Hermann: Ki kell dobni a non-pareille kurzív matricáit...

Boján: Hát aztán? Mi lesz ezzel...?

Hermann: Szedd simából.

Boján: Olyan lesz, mint a tarka macska. Nekem mindegy...

Hermann: Verje belé, aki vette...

Boján: A matricákat? Hát azt tudod, hogy ki vette... És... a korrektúrát? Azt miből szedjem most?

Hermann: Simából...

Boján: Na, ez aztán meg lesz keverve, Gutenberg fölsivalkodik, ha megjelenik a lap. Te... tudod, hogy nekem azután mennem kell.

Hermann: Csak fejezd be... aztán, hogy ne legyen feltűnő, ne is gyere hozzám. A gyereket is viszed?

Boján: Napköziben van.

Hermann: Még mindig sír miatta?

A nyomdai hanghátter marad, amíg a klinikán azt az első reális hang meg nem szakítja.

A kamera a mosdóba kocsizik.
A mosdóban csupán egy szék
van, azon Bojánné ül, mellette
Palócné, Veresné és Mária áll.
Bojánné cigarettázik és sír.

Rágyújt ő is.

Bojánné dühében kidobja a félig
égett cigarettát a nyitott abla-
kon.

Bólint. Rövid szünet.

Márta ápolónő jön be sietve.
Az asszonyok gyorsan szedelőz-
ködnek, a kamera utánuk kocsi-
zik a szobába. Ott találjuk
Blamm orvosprofesszort, Gordán
doktorát és még négy fiatalabb
orvost, orvosnőt. Jegyzeteket, pa-
pírlapokat tanulmányoznak.

Az asszonyok zavartan bocsána-
tot kérnek, majd az ágyba hú-
zódnak. Gordán Bojánnéhoz lép.

A leleteket nézve.

Veresné: ...De hisz Gordán
doktor azt mondta, minden rend-
ben lesz, hát akkor miért kell
megint jelentkezni?

Bojánné: Rendben... rendben!!!

Másfél hónapja szajkózza...

Mária: Ágikám, én fél éve va-
gyok itt, és az égvilágon semmit
se mondanak!

Palócné: A férjed mindennap itt
van, a gyerekedet is láttad...
Hát mit képzelsz te: egészséges
embereknek találták ezt ki?

Bojánné: Én innen megszököm!

Palócné: Kinek fenyegetőzöl te,
húgocskám?

Bojánné: Senkinek! Kijött belő-
lem! Én ezt nem bírom to-
vább...

Mária: A férjed volt az osztály-
vezető főorvosnál?

Bojánné: Az is csak hallgat...
Valami komoly baj lehet, ha
mindenki csak hallgat...

Márta: Befele!!! Nagyvizit!!!

Blamm: A betegek nem sétálgat-
nak, kérem, a betegeknek az
ágyban a helyük! Értem?

Gordán: Maga már megint sírt...

Bojánné: Megint.

Blamm: Kevesebbet pisil...

Bojánné: Doktor úr, mi a ba-
jom nekem?

Gordán: Jaj, de türelmetlenek va-
gyunk!

Bojánné: De már másfél hónap-
ja...

Blamm most odalép hozzá.

Gordánhoz fordul.

Bojánné bátorságot szed, és félbeszakítja a két orvos konzultációját.

Gordán jegyez.

Továbblépnek. Mária ágya körül állnak.

Váltás: nyomda, gépszedők.

Hermann ül a „kalitkájában”, keze a telefonkagylón. Várja a hívást. Boján komoran nézi. A telefon végre csörög, Hermann fölveszi a kagylót.

Lecsapja a kagylót, némán néz Bojánra.

Boján visszamegy a géphez, nekiül, és dolgozik. A kollégák összenéznek, csóválják a fejüket. Az egyik betűszedő fölkel, ott hagyja a gépet, Bojánhoz lép.

Blamm: Másfél hónapja? Igen! Ez, kedves elvtársnő, azért van, mert nincs varázsvesszőnk... Mi csak orvosok vagyunk, tetszik érteni? Törölje ezt, kolléga! Nem megyünk le a tüdőbe... Vírusos valami lesz ez...

Bojánné: Professzor úr azt ígérte, hazaenged hét végére...

Blamm: Majd meglátjuk...

Bojánné: De megígérte!!!

Gordán: Megígérte, megígérte! Nem penzió ez vagy kollégium...

Blamm: Hétfőn kérem a nyirokmirigyek fölvételezését!

Gordán: Igen, jegyzem...

Blamm: Megyünk tovább. Főnövér, kérem... mi a helyzet itt...

Hermann: Igen, én... És mennyi?... De hát a lap... Igen, a lappal is... Ha négy kezük lenne is... Nem filozofálok, hanem azt próbálok megmagyarázni, hogy a lap úszni fog!!! Most persze, hogy nem az én dolgom, de ha... Jöhet a jó úristen is...

Boján: Rendkívüli, mi?

Hermann: Az úristenit!!!

Boján: Akkor... maradok, mi?

Hermann: Mit tudom én! Menj vissza a géphez... majd kitalálunk valamit...

Lukács: Ide figyelj, Boján! Hétek óta nyomjuk helyetted is a melót, de ez már sok! Már megint meg akarsz lógni! De most nem marad annyiban!!!

Boján a gép fölé hajol, és dolgozik, Lukács tehetetlenül áll mellette, keserű mosoly fut át az arcán, aztán bólogatva visszamegy a helyére. Az „üvegkalitka” körül gyülekeznek a szedők, metttörök. Boján is csatlakozik a csoporthoz.

Az emberek vállukat vonogatják.

Boján: Senkit se kértem, hogy helyettem dolgozzon.

Lukács: Dettó. Az eredmény ugyanannyi! Mert mi ilyenek vagyunk. Segítünk...

Boján: Tudod mit, Lukács? Hagyjuk mi ezt későbbre. Jó?

Lukács: Ááááá, most nem hagyjuk...

Boján: Kihúztalak én is téged a szarból, nem is egyszer. Tökrészen jössz az éjjeli műszakra, állni se tudsz... Akkor ki nyomta helyetted? Egy bűdös szót se szóltam soha. Kvittek vagyunk.

Lukács: Beszélni, pofázni, azt tudsz...

Boján: Most pedig lépj le! Tisztulás!!!

Boján: Mi történt?

I. betűszedő: Elment Hulmann bácsi is...

Boján: Mi...?

II. betűszedő: Most jelentették a szanatóriumból, hogy ma reggel meghalt...

Boján: Emberek, ez lehetetlen. Egy hónappal ezelőtt ment nyugdíjba...

III. betűszedő: Nincs ezen mit csodálkozni. Mi is így végezzük. Mire nyugdíjaznának, egyszer csak észreveszed, hogy nincs például tüdőd. Megette az ólom.

IV. betűszedő: Ki kényszerített rá, hogy ólommal dolgozz?

Boján: Mikor van a temetése?

Boján: Hermann, te beszéltél...

Hermann: ...A fia hívott. Semmi konkrétat nem mondott... Talán vasárnap...

Boján: Ott kell lennünk, emberek. Sokunknak volt a tanító-

Ebben a pillanatban jön be Vári,
a technikai szerkesztő.

Az emberek szétszélednek, Vári
megdőbbenve áll, kezében kéz-
iratok, nem érti egészen, mi is
történt itt.

Vári összerendez, átadja a kéz-
iratokat.

Vári sehogy se tud visszazök-
kenni a „mindennapi kerékvá-
gásba”.

Váltás: Hulmannék lakása. Csen-
gő, Gyura, Hulmann fia nyit aj-
tót. Boján és II. betűszedő lép
be. Részvétüket nyilvánítják.
Gyura csak mozdulattal kínálja
helyet őket. Leülnek.

ja... Nekem is... Meg kell be-
szélni... Nehogy úgy járjunk,
mint a múltkor az öreg Vidács
bácsival...

Vári: A lap úszik, ti meg itt tö-
köldötök. Áll a hetes, kilences
és a tizenhatos oldal revízió-
ja... Hermann...

Boján: Menj az öreganyádba!

Vári: Hát ez már anarchia! Ez
már több a soknál...

Hermann: Lassabban a testtel,
emberek... Az ember még nem
is tudja, hogy Hulmann bácsi...

Vári: Mi van vele?

Boján: Mi van vele, mi van ve-
le? Most már semmi! Várnak a
revíziók...

Hermann: Na, hadd lássam, mit
hoztál.

Vári: Elment az öreg is?

Hermann: Borgisz, petit... ez
rendben. És az alcímeiket miből
szedjük?

Vári: Ja... igen... garmond
groteszk keskeny. Tizennyolc ci-
ceróra... Hanem: ez a Boján!
Mint a vipera... Nem is csoda,
szerette az öreget. A keze alatt
nevelkedett. És... hallottad?
Az öreganyámba küldött... Ha-
nem: jelentetted már valakinek
a szerkesztőségben? Talán van
kész klisénk, be kellene dojni a
lapba az öreget... Az első szá-
mától csinálta...

Boján: Csak olyasvalamit hal-
lottam, hogy kivizsgáláson van...

Gyura: Nem volt ez új dolog nála... Jó ideje húzta, de csak reménykedett, hogy majd rendbe jön. Amikor már végleg nem bírta titkolni, nyugdíjba ment... hogy majd a Dunán, a tiszta levegőn rendbe jön... Hát „rendbe is jött”. Végleg.

Boján: És... a mama?

Gyura: Ne is kérdezze... De ő tudta... Az éjjel is ott volt mellette.

II. betűszedő: Mi a temetés miatt jöttünk. Megvan már, hogy mikor lesz?

Gyura: Bázelt várom telefonon... Ott van Laci bácsi, apám öccse... Táviratoztunk is neki... A temetés... vasárnap négy-öt óra körül lesz... de ez még nem biztos...

Boján: Mondd, Gyurkám, kell-e valami segítség? Bármiféle...

Gyura: Én... én valóban semmit se tudok... Mária valami iratokat hajkurász, a mama főnt van, intézi a szállítást... öltöztetést. Én semmit se tudok...

Boján: Valaki majd közölünk is beszél a sírjánál... Meg a laptól is valaki. Ezt majd mind jelentjük neked... nektek...

Gyura kinyitja a kis büfé ajtócskáját, italokat vesz elő.

Gyura: Egy pohárkával... most, hogy...

Boján: Nem. Én nem kérek. Vezetek... Sok intéznievalóm van még ma....

Gyura önt a betűszedőnek és magának, némán isznak, hosszú csend zuhan közénk.

II. betűszedő: Tudja, Gyura, Hulmann bácsi meg én sokat jártunk együtt horgászni... Egy-szer... talán három éve annak, egész Apatinig felhajóztunk... Panaszkodott, hogy maga nem kedveli a dunai életet...

Gyura: Az ő világa volt az. Mária, a húgom viszont sokszor

Boján feláll, kezét nyújt, a betűszédőtárs is elköszön. Távoznak.

Váltás: klinika.

Ismét a mosdóban vagyunk. Az asszonyok dohányoznak. Ági, Bojárné fészülködik.

volt társa... Ő él-hal a horgászásért. Én nem. Nem tehetek róla...

Bojárné: ...Tetejében még arany erem is van. Azt is megnézték.

Mária: Mindenhova bekukkantanak ezek...

Veresné: Szép kis mesterség...

Palócné: Átnéznék rajtad. Nem is vagy ember, csak valami...

Bojárné: Egy ember ma reggel a laboratórium előtt azt súgja a fülemben: ezek több vért vesznek tőlünk, mint amennyire valóban szükségük van. A maradékot eladják, és szép pénzt keresnek a mi vérünkön!

Mária: Végre van olyan is közöttünk, aki tudja: mit és megnyit szabad kivenni belőlünk...

Bojárné: Hát bizony olyan is volt az illető, hogy megesett rajta az ember szíve: alig volt benne százhusz kiló...

Veresné az ablakhoz megy, eloltja a cigarettát, idegesen dobol az ablaküvegen.

Veresné: Az én véremből meg cukrot szűrnek ki. Élő cukorgyár vagyok. A gyerekeim anynyira szeretnek, hogy mindent megtesznek, csak hogy tovább maradjak a doktor bácsik keze között. Mondd, Ági, hány éves vagy te tulajdonképpen?

Bojárné: Az a kis barna asszonyka a hatosból csak huszonhárom éves volt, és elvitte a leukémia... Hát maga, Veresné, hány éves?

Palócné: Nem lehetne valami másról beszélni? Én a jövő héten kés alá megyek...

Márta: Tracsparti?

Márta ápolónő jön be.

Bojánné megkínálja cigarettával, meggyújtja neki, aztán átöleli.

Márta leül egy székre, lábait nyomogatja.

Bojánné: Ha egyszer megérem, hogy hazaengednek, úgy leszidlak, hogy azt megemlegeted!

Márta: Már is rákezdheted... Adj egy cigit.

Márta: Térdig kopott a lábam. Reggel fél hattól egy perc megállásom nem volt...

Veresné: Mondja, Márta, megnézte: ki a délutános?

Márta: Ja... az ügyeletes? Klára.

Bojánné: Nekem nem telefonáltak?

Márta: Nyughass már, az istenért! A kedves férjed itt lesz a szokott időben, hát mit kívánsz még, te... te...

Palócné: Vali, ha magát hívják délután, nekem lenne egy kéréssem... egy üzenet...

Veresné: A lányom biztosan hív...

Mária: Felveszi a rendelést.

Veresné: Ez is a gondoskodás egyik formája... Ma például túróspalacsintát kívánok!

Márta: Nem jó vége lesz annak, Veresné!

Veresné: Maga nincs az én helyemben, nem is ítélhet...

Márta: Nem ítélkezem én... csak úgy mondom. Mert láttam már, hogy néz ki az ilyen...

Bojánné: Csak nekem nem mondasz semmit!

Márta: Majd a professzor elmond mindent!

Bojánné: Csak sugdolóztok a nagyviziten is.

Márta: Na, és ha hangosan beszélnénk? Mit értenél te abból?

Bojánné: De érted te!!! Miért nem magyarázod hát meg TE énnekem...

Gordán: Márta, Márta!!! Márta nővér!!!

(OFF)

Márta fölugrik, sűrög-forog, nem tudja hova dobni a cigarettát,

Bojánné kezébe nyomja, és kiszalad a folyosóra. Kis híján Gordánba ütközik, az valami kartonokat szemlél.

A kartonokat lapozza, ideges.

Márta átveszi a kartont, olvassa.

Márta visszaset a mosdóba, kérdő tekintetek fogadják.

Mária zavartan nevetve.

Mindnyájan nevetnek, Mária végtelenül zavarban van.

Indulnak kifelé, amikor Ági, Bojánné Márta elé kanyarodik.

A kamera kíséri Mártát és Máriát, ez a mozgás áttűnésben utcai ambiensbe megy át. Boján és a II. betűszedő tolja a kis Zasztava 750-est.

Egy autómekhanikushoz tolják be. A mester beül, kapcsol több-

Gordán: Hol mászkál? Na... idefigyeljen: Kovács Máriát a tizesből... aha, itt van!

Tessék!

Márta: Angiográfia...

Gordán: Siessen vele... Elő kell készíteni.

Márta: Azonnal!

Márta: Mária kérem, egy vizsgálatra megy. Elő kell készítenem.

Mária: Mit?

Márta: Magát. Na, jöjjön!

Mária: Milyen vizsgálat az?

Márta: Fölvételféle... Meg kell...

Mária: Mit kell?

Márta: Meg kell borotválkoznia ott lent.

Mária: Te jó isten, de hát miért?

Márta: Majd hozok valahonnan egy borotvakészüléket...

Mária: De hát mit zavarnak a kis szőröcskék...?

Márta: Na, gyerünk, sietni kell...

Bojánné: És én?

Márta: Neked, szomszédasszony, nem hagyom leborotválni! Miklósod agyonvágna!!!

Bojánné: Felőlem nem rendelkezett?

Márta: Doktor Gordán? Nem! Hát valóban meghülyültél? Másról se tudsz beszélni...

Bojánné: Te is meghülyülnél, ha másfél hónapot itt töltenél...

Márta: Másfél hónapot? Na, fekdüj le, és olvasd szerelmes regényeket!!!

szőr is, a gép nem gyújt. Felnyitja a motorházat, babrál egy rövid ideig, aztán becsukja.

A mester ott hagyja a kocsit, visszatér az elkezdett munkájához.

A mester tovább dolgozik a kocsin, Boján tépelődik.

Boján közelebb lép a kocsihoz, amit a mester javít. Az ő szemzőgéből látjuk: egy nagy, csillogó luxuskocsi CD jelzéssel ellátva. Erre keserű mosoly fut át Boján arcán, bólint, és a saját kiskocsijához lép.

Váltás: utca.

Boján és a II. betűszedő tolja a kocsit, nézik a cégtáblákat. Nagy lihegve meg-megállnak.

Boján: Nagy a baj?

Mester: Nem kap üzemanyagot.

Boján: Meg lehet azt gyorsan csinálni?

Mester: Gyorsan, gyorsan! Van, aki meg tudja csinálni gyorsan, az mester! Aki nem tudja megcsinálni, az kontár! Értem?

Boján: Lehet, vagy nem lehet?

Mester: Ember, hát nem látja, hogy dolgozom?

Boján: Látom, persze, hogy látom. Én csak azt kérdezem, ha elfogadja a kocsimat, mikor lesz kész?

Mester: Délután ötkor.

Boján: Nekem sürgősen szükségem van a kocsira, a feleségemért kell mennem a klinikára...

Mester: Taxi is van a világon. Vagy vigye a „kocsiját” a szervízbe!

II. betűszedő: Ott a jövő péntekre meglesz, garantálom!

Boján: Nézze, mester: duplán megfizetem...

Mester: Ha háromszorosát fizeti, akkor se!!!

Boján: Gyere, beülünk, egy kicsit kiszuszogjuk magunkat...

II. betűszedő: Ne haragudj, nekem már rég...

Beül a kocsiba, verejtékes homlokát törölgeti. II. betűszedő két-közben van, nem tudja mitévő legyen: menjen-e, vagy maradjon. Úgy tesz, mintha mondani akarna még valamit.

Boján cigarettára gyújt, pusztán kíváncsiságból gyújtani próbálja a motort, ami elsőre sikerül is. Kinyitja az ajtót, utánakiált a kollégájának:

II. betűszedő beszél.

A kocsiban vagyunk, forgalmas városi utcán haladunk. Egy idő után, ahogy szintén rágyújt, a II. betűszedő fészkelődni kezd.

Boján: Értelek. Csak menj, majd én elboldogulok valahogy veled...

Boján: Az édesanyádat!!! Azt!!! Ezerszer!!!

Boján: Na, ugorj be, amíg meg nem gondolja magát!

II. betűszedő: Hát, kérlek, annak az áldott embernek... és ilyen fia van...

Boján: Gyura? Mi bajod vele?

II. betűszedő: Neked fogalmad nincs, milyen horgászfelszerelése van az öreg Hulmannak... Találya a Halászati-Vadászati Nagyvásáron összeakadok én az öreggel: három olyan orsót vett, hogy elállt a lélegzetem...

Boján: Na és?

II. betűszedő: Semmi. Csak úgy eszembe jutott.

Boján: Az a fölszerelés.

II. betűszedő: Igen.

Boján: És nem Hulmann bácsi?

II. betűszedő: Nézd, kérlek: ő ezekben a dolgokban, ebben a felszerelésben maradt meg. Minden olyan gondozott, szépen megőrzött... mintha vadonatúj lenne... a csónak is!

Boján: Te állandóan tárgyakról beszélsz!

II. betűszedő: Kérlek, ne játszd meg itt a Blaha Lujzát! Tény az, hogy az a mamlasz nem kedveli a horgászatot, a húga meg egyedül nem fog kihajózni a botok-

Boján hirtelen lefékez, kinyitja a túlsó ajtót, remeg a dühtől.

Boján egyetlen energikus mozdulattal kilöki a kocsiból a csodálkozó betűszedőt. Becsapja a kocsiját, aztán elrobog. A betűszedő áll az utca közepén, és ingerülten-meglepődve néz a kocsiját után.

Váltás: nyomda, gépszedő osztály.

Hermann ül Boján helyén és dolgozik.

Boján megérkezik.

Boján elfoglalja helyét a gépnél.

Mindketten nevetnek; Hermann vállon veregeti Boját, aztán elmegy.

A nyomda teljes „gőzzel” dolgozik.

kal... Ott marad használatlanul!

Boján: És most: forduljunk vissza, és vegyük magunkhoz, mi?

II. betűszedő: Ha mi nem veszünk, elveszi más.

Boján: Kifelé.

II. betűszedő: Megőrültél?

Boján: Na, szaporán!

II. betűszedő: Ne hülyéskedj... na...

Boján: Takarodj ki, te döggese-lyű, te hiéna... Takarodj, amíg ki nem tekerem a nyakad!!!

II. betűszedő: Hát ilyen vadmarhát!

Hermann: Hol a jó istenben vagy eddig?

Boján: Megint baszkódik a kocsim...

Hermann: Hol a Kiskovács?

Boján: Battyog valahol. Hát ez meg mi?

Hermann: A Közművesek státustumtervezete.

Boján: Ez is RENDKÍVÜLI?

Hermann: Mi van a Kiskováccsal?

Boján: Mondom, hogy: gyalogol!!!

Hermann: De megvadultál ma. Mi bajod?

Boján: Bocsáss meg... pubertáskori jelek!

Beiktatható néhány dokumentumerejű fölvétel.
Vári lép Bojánhoz.
Boján félbeszakítja a munkát, bosszúsan néz Várra.

Indul vissza, Boján utánakiált.

Boján ismét nekifekszik a munkának.

Kis idő múlva Lukács halad el mellette, a kamera utána kocszik. Az öltözőbe megy. Kinyitja szekrényét, italt vesz elő, nagy kortyokkal issza. A flaskót overallja zsebébe süllyeszti.

Váltás: gépszedőrésszel.

Lukács Bojánhoz lép.

Széles karmozdulattal mutatja.

Vári: Egy pillanatra...

Boján: Megint alcím, mi?

Vári: Nem. Az öreg Hulmannról van szó.

Valakinek a kollégái közül is írnia kéne búcsúztatót, nekrológot. Benyomjuk a lapba.

Boján: Technikai szerkesztő úr, rajtam kívül más írástudó nincs a gépszedők közt?

Vári: Te voltál hozzá a legközelebb... gondolom, mint tanítványa... És hát, az imént az a kis incidens... én valóban nem tudtam, hogy az öreg miatt ugrott össze a nép...

Boján: Végül még megrikatsz!

Vári: Menj az istenbe...

Boján: A nekrológra neked ne legyen gondod!

Lukács: Hallom: te leszel a „naf-főnök”!

Boján: Lukács komám, hagyjál engem békén.

Lukács: Igaz-e vagy nem, hogy te fogod elparentálni az öreget?!!!

Boján: Te, ez már valóban izléstelenség, amit te csinálsz.

Lukács: Na, jó: ami a búcsúbeszédet illeti, az csak vicc volt. Engem jobban érdekel: hogy tetszik kelmednek itt?

Boján: Hol?

Lukács: ITT! A nyomdában!!!

Boján: Már megint ittál.

Lukács: Fertőtlenítettem a torokom. Tudod, hogy van ez itt a nyomdában: az ólom párolog, gőzölög... Tudod, hogy van... De-

Lukács elégedetlen, sunyin mosolyog, odahajol Boján füléhez.

Boján nem bírja türtöztetni magát, felugrik, és olyan erővel üti meg Lukácsot, hogy az egy szomszédos szedőgép alá zuhan. Pillanatok alatt tumultus kerekedik.

Váltás: klinika, a „tízés” szoba. Betegeink fekszenek. Ági könyvet olvas, Veresné horgol, Palócné az ablaknál áll.

Bojánné egy újság széléről olvas le a szót.

hogy tudod. Te már elfelejtetted. Ha az ember elmegy fejesek: elfelejti az ilyesmit egykettőre. Csak azt nézi, hogy juthat egyre magasabbra, egyre feljebb...

Boján: Ha most megmagyarázom neked szépen sorban, ígéred, hogy békén hagysz?

Lukács: Ígérem. Ha megmagyarázod!!!

Boján: Egyetlen mandátum letelte után visszajöttem a szakszervezetből. A saját kívánságomra jöttem vissza!!! Most pedig hagyj dolgozni.

Lukács: De vasárnap, a temetésen te leszel a könnyecsalogató szónok, mi?

Abban a pillanatban, hogy Boján megüti Lukácsot, ismét jelentkezik az elektronikus zenébe torzuló fémes zaj, a betűszedőgépek zaja. A zűrzavar képsora alatt csak ez a hang hallatszik.

Palócné: Feketézünk, jányok?

Bojánné: Reggel óta egyet ittam... és izgatott is vagyok. Mikor hozzák már vissza Máriát?

Veresné: Miért h o z n á k?

Bojánné: Márta szerint nyugodnia kell utána, és jegelik majd ott... ott, ahol megborotválták.

Palócné: Nem elég, hogy megborotválták, most még majd jegelik is!!!

Veresné: Hát ez valami műtét-féle?

Bojánné: Fel is jegyeztem: Arteriográfia!

Palócné: És épp ott keresik az artériáját?

Bojánné: És kocsin hozzák vissza... azon a gurulós micsodán.

Palócné: A jövő héten engem is megkocsikáztatnak.

Veresné: Mondd, Ági, Márta valóban a szomszédasszonyod?

Bojánné: Tőszomszéd! Csak egyszer haza jussak, ellátom én a baját. Ő beszélt rá, ő intézett mindent, hogy felvegyenek ide!!!

Palócné: Lassabban a testtel, kis anyuka! Örülj, hogy van, aki kegyeibe fogad. Ha tudnád, mennyit kellett nekem várni, míg ide bejutottam. És most se vagyok senki és semmi a szemükben, csak egy ESET. Egy csomó hús, csont, idegrendszer, belek... Nekem senkim nincs, aki egy jó szót szóljon az érdekembe! Én csak egy ESET vagyok, amely jól vagy rosszul végződhet.

Nyílik az ajtó, Mária lép be, fékezi a nevetést, végül is az ágyára rogyik, és kirobban belőle a kacagás. A többiek előbb csodálkozva, kis aggodalommal nézik, majd ők is átadják magukat a nevetésnek.

Mária fuldoklik a nevetéstől. Márta nagy szemet meresztve lép be. Ő valóban megijedt.

Mária: ...Hát ez ... hát ilyet...
Te jó ég...

A nevetéstől meg-megszakítva meséli a történeteket.

(Ha a rendező jónak látja, ezt a sztorit nyugodtan el lehet mondani filmes visszajátszással, retrospekcióként.)

Márta: Mi történt?

Mária: Én szépen... szépen kiborotválkozom, aztán... aztán, amikor a laboratóriumba... érek, ott az orvos... csak... csak intett... én meg... levetkőzöm anyaszült meztelenre, ahogy Már-

tácska mondta... Erre rám néz az orvos, nézi a kartonomat... nézi a megborotvált... te jó isten... csak állunk így, és nézünk egymásra. Akkor... Akkor azt mondja az orvos: öltözzek fel. Aztán itt a lábamon, itt a nagyujjam mellett beszúrt egy tűt... Mit tudom én mit csinált, csak öt perc alatt kész volt velem. Akkor nevetni kezdtem, és elmondtam neki a „borotválkozást”... Erre ő is... ő is... elkezdett nevetni. Felborított egy álványt teli lombikkal meg üvegcskével. Tele a laboratórium üvegcserepekkel, de a doki még mindig nevet...

Mindenki nevet, csupán Márta lapoz jegyzetfüzetében, felderül az arca.

A derűtség tovább tart, Bojáné egy kis resót emel ki az éjjeliszekrénykéből, bögrében vizet tesz fel, a víz forr.

Áttűnésben: forr az ólom a betűszedőgép hevítőjében.

A nyomdában, az „üvegkalitkában” néhány ember. Boján is itt van.

Márta: Megvan: phlebográfia! Itt tévedtem.

Mária: Nos hát: ez a phlebográfia borotvált engem meg, mint egy utcai szajhát...

Hermann: Emberek, nem fogunk tán lincselni! Előírások szerint kell intézni ezt is, mint minden mást.

II. betűszedő: Tojok én az előírásokra. Az ilyesmi csak arra való, hogy ködösítsünk!

III. betűszedő: Lukács részeg, csak gáncsokodik egész dél-előtt.

Hermann: Gyerünk dolgozni, mozgás!

Boján: Emberek, szemtanúi vagyok, amióta visszajöttem a szakszervezetből, azóta csak furkálódik, sérteget...

II. betűszedő: Mielőtt funkcioná-

Hermann karon ragadja Bojánt, újabb összecsapástól tart.

Boján a betűszedőt gallérjánál fogva magához rántja, és fogai közt beszél hozzá.

Váltás: klinika. A főorvosnál vagyunk. Gordán és Blamm tanácskozik. Röntgenfelvételeket néznek, jegyzeteket készítenek, különböző vizsgálatok eredményeit vetik össze. Bojánné jön be félénken, de van ebben a mozgásban valami eltökéltség is.

Bojánné is elkezd sírni.

Bojánné szepegeve hátrál ki.

Váltás: a nyomda igazgatójánál.

rius lettél, nem verekedtél a munkahelyen!

Boján: Te, te csak minél távolabb tőlem, Kiskovács!

Hermann: Boján, téged vár az igazgató.

II. betűszedő: Noná! Egy-két pohárka közben megbeszélük: mit s hogyan? Ez aztán a kihallgatás!

Boján: Gyere velem, te döggese-lyű, üsd bele az orrodát ebbe is!!!

A néma képek alatt üveges, cincogó hangok, elektronikus torzítású alapzene megy. A zenét halk kopogás szakítja félbe, a két orvos az ajtó felé fordítja fejét.

Bojánné: Bocsántot kérek...

Blamm: Mi történt?

Bojánné: Nagyon kérem, engedjenek haza hét végére, a kisfi-am állandóan sír utánam... és...

Blamm: Jó asszony, hát nem tudja ágyban fekvé kivárni, míg jelentjük... Őszintén szólva nagyon meglep a viselkedése. Ed-dig az egyik legpéldásabb ápol-tunk volt, most meg...

Gordán: Ez így nem jól van...

Blamm: Tőlem hazamehet, aztán hétfőn náthalázzal tér vissza!

Boján: Pofonegyszerű kimutatni: ki mennyit dolgozik. Csak fel kell hozni a levonatokat. Abban különben benne van az is: ki *hogyan* dolgozik!!!

Igazgató: Csendesebben, Boján barátom, nem erről van most szó.

Boján: Pedig épp erről van szó!

Igazgató: A dolog fegyelmi részét a fegyelmi bizottság intézi majd. Én most csak egy kis baráti beszélgetésre hívtam magát.

Boján: Hogy lehet valakiről úgy beszélni a munkahelyén, hogy elsősorban nem a munkáját méltatják?!

Igazgató: Miért kiabál velem?

Boján: Mert ha előbb emelem fel a hangom, akkor nem kerül sor erre az incidensre se.

Igazgató: Mondja végig, amit elkezdett.

Boján: Nézze, igazgató, akartam-e én a szakszervezetbe menni? Egy fenét! És ki hívott akkor is „egy kis baráti beszélgetésre”? Maga! És mit mondott akkor? Hogy nekünk nyomdászoknak olyan ember kell a községi meg köztársasági választmányba, aki közülünk való és tud harcolni is! És mi történt? „Funkcionárius” lettem. Mellesleg: amit ott fizetésért csináltam, megtehettem volna innen is, a régi munkahelyemről, nem kellett volna azért függetleníteni!!!

Igazgató: És? Semmi se történt. A mandátum leteltével visszatért a munkahelyére, és minden a legnagyobb rendben van!

Boján: És ezért vagyok én most itt egy kis baráti beszélgetésen.

Igazgató: Maga egy kivételesen szorgalmas és tehetséges betűszedő, az emberek mindig figyelték a szavaira. Komoly, higgadt, józan gondolkodású munkásunk volt...

Boján: És, mint ilyen, hogyan engedhettem meg magamnak ezt a botrányt?

Igazgató: Ne üvöltsön, azt én is tudok!!!

Boján: Menjen minden a fészkes fenébe...

Igazgató: Az a Lukács részeg volt, nem?

Boján: Nem csak Lukácsról van itt szó!

Igazgató: Hanem?

Boján: Kollégáim nagy része előtt én bukott politikus vagyok! POLITIKUS!!! Ez itt a legnagyobb baj. Az emberek megszokták: ha valaki elnegy, akár a szakszervezetbe is, az már politikus, aki azért ment el, mert nem akar, nem szeret dolgozni. A magunkfajtáját meg semmivel se lehet úgy megsérteni, mint ha elhagyja, cserbenhagyja valaki. Az ilyen ne jöjjen vissza többé! Ez a baj, kedves igazgató!

Igazgató: Ez olyan valami, amin se maga, se én változtatni nem tudunk.

Boján: De maga nem hallgatja nap nap után: „No, kolléga, hogy tetszik ez a fotel a gép mellett?” — „Tegyel egy kis vattát a füledbe, itt egy kicsit nagy a zaj!”, vagy amikor kiosztják a tejet: „Hát bizony ez nem az a finom konyak a kabinetből. No de hát így van ez: egyszer fel, aztán meg le!”

Nevetgélve feláll, szekrényéből flaskót vesz elő, poharakat tesz az asztalra.

Boján: Inkább ne szolgáljon, igazgató!

Igazgató: És... hm... mit mondott magának az a Lukács?

Boján: Nézze, igazgató: a lap kézik, én is alaposan késem: engem teljesítmény után fizetnek. Maga csak fogyassza egészséggel italát, én meg elmegyek!

Igazgató: Jól van, Boján elvtárs, rendben van. Sérteget, cinikus, agresszív... Konklúzió: maga igenis megváltozott ez alatt a két esztendő alatt! MAGA változott meg, nem a környezet. Végezetül csak annyit még: MAGÁRA IGENIS KOMOLYAN GONDOL-

Kutyaszorítóban van.

Az igazgató egymás után két pohárka italt is kiiszik, nagyon komor.

A sajtóház egyik folyosóján látjuk Bojánt, majd a lépcsőházban összetalálkozik Gyurával, Hulmann bácsi fiával.

TAK AZ ELVTÁRSAK. VALÓDI POLITIKAI FUNKCIÓRA LÁTTÁK ELŐ!!!

Boján: Várjunk csak! KIK LÁTTAK ENGEM ELŐ?

Igazgató: Fontos személyisége! akartak magából csinálni!

Boján: CSINÁLNI, mi? Hát miért nem csinálnak...?

Igazgató: Tudja azt maga is.

Boján: Hátha nem tudom.

Igazgató: Mert... most már tárgytalan a dolog...

Boján: Pontosan úgy, ahogy mondja: tárgytalan. Eljött az ő alkonyuk is. Maga is meghúzó-dott!

Igazgató: Elmehet.

Boján: Ez csak természetes.

Boján: Gyurám, mi történt?

Gyura: Hát... ez a... a temetési költségek körül van valami huzavona... Én szégyenlem... nem tudok én most itt veszekedni...

Boján: Hát nincs rendben?

Gyura: Kazi elvtárssal beszéltem... azt mondja, valami értekezletet kellene összehívni, ő nem rendelkezhet egyedül...

Boján: Értekezletet? Ugyan, nagy dolog...

Gyura: Én aztán nem is firtattam. Nekem nagyon kellemetlen ez az egész...

Boján: Menjél csak szépen haza, legyél a mama mellett, én majd elintézek mindent, és telefonon jelentkezem.

Gyura: Nem is tudom, hogy köszönjem meg...

Boján: Sehogy. Legyél a mama mellett.

Nemet int a fejével, sóhaj.

Kezet fognak, Gyura bizonytalan léptekkel, egy kicsit elveszettebben ballag le a lépcsőházban. Boján a kéziszedőknél, mettőrök közt.

Kazihoz lép, a műszakvezetőhöz

Apádat kiadták már a szanatóriumból?

Gyura: Holnap reggel.

Boján: Na, menj csak szépen haza, beszéld rá a mamát, hogy pihenjen.

Boján: Mit jelentsen ez, Kazi elvtárs? Miféle bürokratikus húzások ezek?

Kazi: Ha lehet verekedés nélkül, jó?

Boján: Hulmann bácsi a MI HALOTTUNK!

Kazi: Hát... itt dolgozott... az igaz.

Boján: Ne keringőzzön itt, hanem intézkedjen.

Kazi: Az az idő elmúlt...

Boján: Ide figyelj, te suszter! Hat-nyolc éve vagy itt, ennek a vállalatnak köszönheted, hogy eljutottál Zágrábra és szakképesítéshez jutottál, az az ember pedig, aki most holtan, kiterítve és befagyasztva fekszik a klinika alagsorában, az az egész életét itt töltötte! Sokan neki köszönhetjük, hogy a seggfejekből lett valami! Most pedig kivele: Kit kell előteremteni arra az átkozott gyűlésre?

Kazi: Raicsot, Lékót, Horákot...

Boján: Raicsnak van telefonja, hívni kell, te még Lékóért, én meg Horáért. Indulás!

Kazi: Talán nem is kellene menni sehová, össze lehetne hozni itt is a kvórumot.

Boján: Ne filozofáljunk, hanem indulás!

A kijáratnál Boján szembe találja magát Lukáccsal. Teljesen „ázott”.

Lukács: Várj csak, ücsi, várj csak, hova sietünk ilyen nagyon?

Mindenki az incidens folytatásá-
lesi.

Lukács egyre bizonytalanabb.

Mind a ketten nevetnek.
Lukács megpaskolja Boján ar-
cát.

Ismét nevetnek. Lukács arca el-
torzul, szemeiben könnyek je-
lennek meg.

Hermann épp erre megy, ami-
kor meglátja a két ellenfelet,
szinte dühroham fogja el.

Boján jelt ad neki, hagyná őket
magukra. Hermann értetlenül
néz a távozók után. Boján karon
fogja Lukácsot, és a kijárat felé
vezeti.

Boján: Lukács komám, menj ha-
za, aludd ki magad, ne csinálj
magadnak és másnak kellemet-
lenséget.

Lukács: Szóval... így?

Boján: Reggel még józan voltál.
Hol a fészkes fenében áztál így
el?

Lukács: A tarsolyból...

Boján: Zsebből, mi?

Lukács: Nagy róka vagy te, biz'
isten!

Boján: Menyét!

Lukács: Hát... ilyen átkozott
vagyok én. Vágj agyon, és kész!

Boján: Ne hülyéskedj, néznek
bennünket.

Lukács: Hova az anyámba búj-
jak?

Boján: Gyere velem, segíts egy
kicsit!

Hermann: A nyavalyatórés kör-
nyékez, ha együtt látlak benne-
teket! Hát nem volt elég a cir-
kuszból? Én rendőrt hívatok,
bizony isten!!!

Lukács: Hova?

Boján: Segíts egy kicsit, Lukács
komám, eddig csak akadályos-
kodtál.

Lukács: Kutya egy természetem
van.

Boján: De most csak nem taga-
dod meg a segítségemet?

Lukács „mélyen” őszinte.

Váltás: klinika, a tízes szoba.
Márta már „civilbe” öltözve.

Ági kiugrik az ágyból, nagy hevel csomagol, azt se tudja, mit hova tesz, csak siet, szorgoskodik, kapkod.

Mária fölkel, fésűt vesz elő, és hozzákezd a „nagy művelethez”.

Gordán doktor lép be.

Lukács: Csakhogy én eláztam, cimbora.

Boján: Majd felszáradsz útközben.

Márta: No, szomszédasszony, készülődjél!

Megyünk haza.

Bojánné: Elengednek?

Mária: Annyi könny és semmiért!

Márta: A te Károlyod jön értünk. Én Mirkónak még reggel megmondtam, hogy ne jöjjön. Miért jönnének ketten. Nem így van?

Bojánné: Máriám, kedves, tupírozd fel egy kicsit a hajam... van... itt van... hajlak is...

Veresné: Ami engem illet, én mégiscsak megrendelem azt a túrós palacsintát.

Bojánné: Csak adja ide nekem a telefonszámot, majd én elintézem...

Márta: Én nem tudok semmiről!

Bojánné: Jaj neked, csak hazakerjünk! Kapsz azért a sok sustorgásért.

Márta: Nem is mondtam: Mirko nagy meglepetést készít a számodra.

Bojánné: Az én szomszédom nagy gavallér. És miféle meglepetés lesz?

Márta: Tulajdonképp a két férj összeesküvése. Károly meg Mirko már kora hajnalban elszárgulzott...

Bojánné: Megint csak titkok. Csupa titok az élet!

Gordán: Készülődünk, készülődünk?

Márta: Én felelek érte, doktor

Gordán Mártához.
Most Bojánnéhoz.

Bojánné arcán halvány mosoly,
bágyadt, nehezen lélegzik. Mária
tovább folytatja a fésülést. Gor-
dán most Palócnéhoz fordul.

Váltás: utca, Boján kiskocsija fut
a forgatagban.
A kocsiban Boján, mellette Lu-
kács ül, tekintete tompa, arca el-
torzult a fáradságtól. Ásít.

úr. Minden a legnagyobb rend-
ben lesz.

Gordán: Teljes nyugalom, sem-
miféle főzősdi, mosás, takarítás,
értjük egymást?

Bojánné: Igen, doktor úr.

Gordán: Fia van, ha jól emlék-
szem?

Bojánné: Igen. Hétéves...

Gordán: Gyorsan megnyugszik.
Ha otthon látja, egykettőre meg-
nyugszik, meglátja. És, ha ki-
megy a pajtásokkal játszani, ne
csináljon abból magának tragé-
diát. A gyerekek egyszerűek és
őszinték.

Bojánné: Csak már lássam.

Gordán: Vérvyomást, pulzust,
lázat megmérni indulás előtt. És
odahaza is a lázat háromórán-
ként mérni és jegyezni. Ha visz-
szatért, leadja nekem a jegyzetet.
Gyógyszereket is maradéktalanul
és pontosan szedni!

Bojánné: Minden rendben lesz,
doktor úr.

És mikor jöjtek vissza?

Gordán: Vasárnap este hatkor.
Gyógyszert is csak addig utal-
tam ki.

Gordán: Palócné, maga hétfőn
reggel átmegy a sebészetre.

Palócné: Tudom.

Gordán: Nos hát akkor: a vi-
szontlátásra hétfőn...

Boján: Csak szólok Horáknak,
aztán hazaszállítalak.

Lukács: Dögfáradt vagyok... Ki-
készültem.

Boján: Egyél valami pacalfélesé-
get vagy bablevest. Megöl ez a
múpálinka!

Lukács: Meg, bizisten.

A kocsi egy kertés ház elé kanyarodik, Boján beszalad a házba. Lukács tompán nézi a volánt, műszerfalat.

Áttűnésben: a kapun Boján jön ki, vele van Horák is. A kocsi viszont sehol.

Kifutnak mind a ketten az útestre, idegesen forgolódnak, nézik az utat.

Az utca túloldalán talán kétszáz méternyire kíváncsiskodók csoportja gyülekszik.

Ezt látjuk közlelről: a kocsi a kikapott szemetes kannák közé futott. Igen szomorú képet nyújt a szemét között. Lukács egy szemetes kannán ül.

A báméskodó tömegben Boján és Horák vergődik át.

A rendőr jegyez.

Boján a személyazonosságát adná a rendőrnek.

Nem fogadja el az igazolványt.

A rendőr jegyez, Boján a kocsit kerülgeti. Kétségbe van esve.

Boján: Az az örült még megöl valakit!!!

Horák: Ki?

Boján: Lukács. Itt hagytam a kocsiban. Részeg, mint a sötét éjszaka. Eltűnt a kocsimmal együtt.

Horák: Nagyon részeg?

Boján: Alig áll a lábán.

Horák: Akkor nem jutott meszsze.

Rendőr: És nem hajlandó megmondani a nevét?

Lukács: A kocsi a barátomé. Én csak meg akartam fordítani, míg ő megjön.

Boján: Elvtárs, ez az én kocsim... Hüüüüü, a jó édes anyját! Mi lesz most? Elvtárs, kérem...

Rendőr: Lassabban. Tehát a kocsi a maga tulajdona?

Boján: Az enyém. Elvtárs, én...

Rendőr: Vezetéknév, személynév!

Boján: Tessék!

Rendőr: Én vezetéknévet és személynévet kértem!

Boján: Itt van benne minden, tessék: igazolom magam!

Rendőr: Tehát maga se hajlandó megmondani a nevét? Rendben!

Boján: Dehogynem: Boján Károly, Salvador Allende utca 69.

Boján átadja az iratait, aztán
egyre a kocsi körül őgyeleg.

szám, második emelet, harminc-
nyolcas lakás.

Horák: Szükség van rám?

Boján: Nem, nem. Kérlek siess,
és intézkedjetelek... én majd
ha... Te jó ég!!! Nekem a gye-
rekért is el kell mennem a nap-
közibe! Meg az asszonyért a...

Rendőr: Na, most kérem az ira-
tait!

Lukács: Csak meg akartam for-
dítani, amíg jössz...

Boján: És épp itt a „Kehelynél”
parkoltál le?

Rendőr: Maga, Boján, ennek az
ittas embernek adta a kocsi-
ját...

Boján: Nem adtam!

Lukács: Ő hozott eddig, én
csak... megfordítottam... amíg
ő megjön!

Rendőr: Tehát maga jogtalanul
vette igénybe Boján kocsiját?

Lukács: De kérem, ő az én ha-
verom. Én csak... mert Hul-
mann bácsi meghalt... és ő a
kvórum után szaladgált...

Rendőr: Maga önkényesen igény-
be vette a barátja kocsiját, ittas
állapotban vezette, nekijáratott a
szemetes kannáknak, utána be-
ment a kocsmába, és megivott...

Kocsmáros: ... egy dupla rumot.
Még nem fizette, mert az elvtárs
épp akkor...

Boján: Elvtárs, kérem, kitolha-
tom ezt a leprát a kannák kö-
zül, hátha...

Rendőr: Nem lehet!

Boján: De nekem kérem, a gye-
rekért kell mennem, meg a kli-
nikára az...

Rendőr: Hogy hívják ezt az em-
bert?

Lukács: Boján, könyörgöm, ne
mondd meg neki, légy haver, ne
mondd meg neki!!!

Boján: Miért nem tőle kérdi,
elvtárs?

Rendőrr: Úgy is jó. Hamarosan megérkezik a mi kocsink, és akkor együtt bemegyünk a...

Boján: Nézze, elvtárs, mi majd csak megegyezünk, kollégák vagyunk...

Rendőrr: Az nem a mi dolgunk. Ő igen komoly kihágást követett el!!!

Boján: Az meg nem az én dolgom!

Rendőrr: Önkényesen elhajtotta a kocsiját, és jelentősen megrongálta! Ezért büntetés jár!

Lukács: Emberek, gyerünk egy italra, ott majd mindent szépen...

Boján: Te most hallgass!

Lukács: Már megint rád jött a dirigálhatnék! Ki vagy te, mi vagy te?!!!

Boján: Elvtárs! Az én adataim megvannak, kérem, hadd menjek el, rendkívül fontos dolgaim vannak... a gyereket...

A rendőr átnéz rajta, és nemet int a fejével, nem válaszol.

Kocsmáros: Egy dupla rum volt, kérem...

Lukács: Jó, jó! Nem szöktem meg.

Boján: Mi a jó istent csináljak most? Van-e itt a környéken telefon?

Kocsmáros: Van a „LILLI” fényképésznél, de ő csak délig dolgozik.

Boján: Elvtárs, nagyon kérem...

Váltás: az iskola napközije. A szülők viszik a gyerekeket, csak egy kislány marad, Boján gyereke. Bánatosan néz ki az ablakon.

Váltás: klinika, bejárat.

Egy széken Ági ül, Márta le-föl sétál, és cigarettázik.

Márta: Lehet, hogy a nagy „meglepetés” miatt késik...

Bojánné: Előbb a gyerekért ment, meg most csúcsforgalom van.

Márta: Telefonáljak?

Bojánné: Talán még nem kellene.

Ági tagadólag int a fejével, Márta sétálgat a folyosón.

Váltás: rendőrőrs.

Márta: Miért vagy olyan sápadt? Tréma, mi?

Bojánné: Olyan erőtlén vagyok. Szívesen lefeküdnék, míg Károly megérkezik.

Márta: Kérsz egy pohár vizet?

Bojánné: A „meglepetésből” ítélve, te már tegnap tudtad, hogy hazaengednek. Miért kinoztál akkor?

Márta: És ha nem engedtek volna haza? Akkor ki lett volna a hibás, mert fölkészített?

Bojánné: Mirko odahaza van?

Márta: Igen. Miért kérded?

Bojánné: Hívd föl előbb a mi lakásunkat, ha nincs otthon senki, hívd Mirkót, hogy ott van-e Zsolti nála.

Márta: Hívom, csak ne hisztizz!

Ügyeletes rendőrtiszt: Haza szándékozta vinni?

Boján: Nézze, mással is megtörténik, hogy beszél.

Ügyeletes: Útközben bement Horák Pálhoz, Néphadsereg utca 88-as.

Boján: Egy értekezletre kellett elvinnem sürgősen.

Ügyeletes: Amikor az utcára lépett, a kocsija már nem volt ott?

Boján: Igen.

Ügyeletes: Ittas személyt hagyott a kocsijában!

Boján: Igen!

Ügyeletes: A kulcs is a kocsiban maradt!

Boján: A motor működött!

Ügyeletes: Miért?

Boján: Ma már bajom volt a gyújtással.

Ügyeletes: Tehát: műszakilag kifogásolható, hibás járművet vezetett!

Boján: Akkor már nem volt semmi baja.

Ügyeletes: Azt mondta: azért hagyta műben a motort, mert baj volt a gyújtással!

Lukács most feláll, és az Ügyeleteshez tántorog, odahajol egész közel hozzá, és a véraláfutásos szemöldökcsontját mutatja.

Boján teljesen összetörten, hal-
kan beszél.
Az Ügyeletes bólogat.

Az Ügyeletes veszi a telefon-
kagylót.
Váltás: klinika, bejárat.
Bojánné csendesen sírdogál,
Márta idegesen dohányzik.
Váltás: napközi.
A takarítónő végzi munkáját,
nyitott ajtók, ablakok minden-
felé. A kis Zsolti felöltözve áll
az ablaknál, és szomorúan nézi
a járókelőket.
Váltás: nyomda, értekezlet.

Boján: Ezt inkább ösztönszerűen
tettem.

Ügyeletes: Ösztönösen érezte,
hogy a gép hibás!

Lukács: Én csak megfordítottam...

Boján: Könyörgöm hallgass! A
fejem tetején jössz ki!!!

Lukács: Már megint üvöltözik!
Parancsolgat és sérteget! A levi-
tézlett politikus!

Üvöltöz és verekszik!

Boján: Pofa be!!!

Lukács: Ide nézzen! Itt ütött
meg! Méghozzá a munkahelye-
men!

Ügyeletes: Maga megütötte ezt
az embert?

Boján: De kérem, az az üzemi
fegyelmi bizottság ügykörébe tar-
tozik!

Ügyeletes: Hát itt az öreg úristen
se tudna eligazodni...

Boján: Elvtárs, nagyon szépen
kérem, engedélyezzen nekem egy
telefonhívást: a kisfiam a nap-
köziben vár. Már rég ott kellett
volna lennem, de ez itt...

Ügyeletes: Miért nem megy érte
a felesége? Vagy nincs?

Boján: De van. Ő meg a kórház-
ban vár, hogy hét végére haza-
vigyem...

Ügyeletes: Hát, barátom, magá-
nak is kijutott mára. No, hadd
lássuk, hogy is csináljuk...

Kazi: ...Akkor be is fejeztük.

Horák: Elvtársak, én még egy-

szer exkuzálom Bojánt, ő valóban...

IV. betűszedő: Hagyjuk az ilyen meséket, Horák!

II. betűszedő: Csak pofázott, hogy intézkedni kell a temetés körül, de amikor vállalni kellene valamit, híre-hamva.

V. betűszedő: Valami karambol?

Horák: Lukács szétverte a kocsiját.

IV. betűszedő: Lárifári. Lukács nem is tud vezetni.

Horák: Boján haza akarta vinni, olyan részeg volt, alig állt a lábán...

Kazi: Akkor befejeztük: koszorú beszéd és részvétnyilvánítás a megboldogult özvegnél...

Horák: Emberek, Bojánt nem kellene kihagyni...

Kazi: Befejeztük. A viszontlátásra.

Horák: A kutyaszenségit!!!

Váltás: Bojánék lakása.

Ági felöltözve fekszik az ágyon, fáradt, bágyadt. Márta gyógyszereket rak ki az éjjeliszekrényre, pohárban vizet hoz, tablettát ad a fekvő asszonynak, az megissza.

Márta: Mindjárt itt lesz Mirko a fiaddal.

Bojánné: Ha még egyáltalán a napköziben találta.

Márta: Hát hol lenne máshol?

Bojánné: És ha Károly mégis elvitte és a klinikára hajtott?

Márta: Csak ne hisztizz nekem megint!

Bojánné: A telefont...

Márta: Én már hívtam a vállalatot, ott a portáson kívül senki sincs.

Bojánné: De a balesetéről tud a rendőrség.

Márta indul a telefonért, abban a pillanatban csöngni kezd. Bojánné felugrik, és szinte ráveti magát a telefonra.

Bojánné: Halló... igen... igen, Boján-lakás. Nem, ő még nem

Bojánné leroskad egy székre.

Valaki sokszor (vidáman) csönget az ajtón. Márta ajtót nyit, három szomszédasszony „özönlik” be. Nagy hanggal vannak, ölelkeznek, virágot, csokit, bonbont hoztak. Nagyon otthonosan mozognak a lakásban.

Bojánné szinte vonszolja magát, erőtlen, de megkísérel mosolyogni. Bekapcsolja a gyorsforralót, vizet tesz fel, cukrot bele. A jüvevényeknek be nem áll a szája.

érkezett meg... Ki keresi? Gyura, maga az?... És mikor volt ott?...

Fogadja őszinte részvéteemet... A viszonthallásra...

Márta: Mi történt?

Bojánné: Meghalt egy idősebb nyomdász, Károly valamikori mestere, tanítója... Károly megígérte, hogy jelentkezik nála telefonon, valami intéznievaló van a temetés körül... Jó isten. Még csak ez kellett.

Márta: Ágyba! A fejem tetején jössz ki! Én megyek, és megterítetek. Ha Mirko jön Zsoltival, ebédelünk. Szép kis ebéd, mi? Öt-fél hatkor...

Bojánné: Egy falat nem megy le...

Bojánné: Tessék, foglaljatok helyet.

Rózi: Na, kis szomszédasszony, hogy vagyunk?

Maca: Hol az urad?

Lilla: Ne haragudj, hogy a klinikán nem látogattalak meg, de tudod, hogy van...

Márta: No, akkor én megyek, megterítetek.

Rózi: Csak te menj, mi se maradunk sokáig, csak egy kis traccspartira jöttünk.

Bojánné: Mivel kínálhatlak meg benneteket?

Maca: Ugyan, csak te pihenj, fekdüdj le, ha úgy kényelmesebb...

Lilla: Egy feketét nem utasítunk vissza.

Rózi: Jól nézel ki. Igazán.

Bojánné kinyitja a kávésdobozt, üres.

Bojánné már oda se figyel, egy heverőre ül, de az ülés is neheze érik.

Bojánné csendesen sírdogál, a hangok egyre távolodnak tőle, a kép is homályosodik.

Váltás: Márta és Mirko lakása. Az asztalnál ülnek mindnyájan: Boján, Bojánné, Zsolti, Mirko és Márta. Az asztalon ínycsok, finoman tálalt halétel. Csendben eszegetnek.

Maca: No és? Meddig heverészed még odafönt, Ágikám?

Rózsai: Ugyan, Macám, hát csak hazaengedik, ha kipihen magát.

Lilla: És mi a diagnózis?

Bojánné: Kivizsgáláson vagyok...

Rózsai: Nem mondják, mi?

Maca: Rózsám, kedves, persze, hogy nem mondják!

Lilla: És mit szól ehhez a kedves férjed?

Maca: Lilla, a te férjed még sohasem volt szalmaözvegy. Te a gatyamadzagjára ültél, és...

Bojánné: Üres. Egy szem kávémm nincs. Károly nem issza, és el is felejtett venni.

Maca: Hagyd a fenébe azt a kávévét. Hanem, fájdalmaid vannak-e?

Bojánné: Ágyékban.

Maca: Mind a két oldalon?

Lilla: Daganat is van?

Rózsai: Így volt a mi igazgatónk titkárnőjével is...

Maca: Az a kis csecses-segges vöröske?

Rózsai: Az. Már két hónapja sugarazzák.

Lilla: És használ valamit az a sugarazás?

Maca: Fészkés fenét. Csak kísérletezzenek vele. Mutass egyet is, akit kígyógyítottak volna sugarazással.

Rózsai: Az a nyavalya csak melegíti a fészket a bajnak, hogy gyorsabban végezzen a beteggel...

Mirko: Még jó, hogy korán elmentünk érte, ugye, Károly? Százan álltak sorba.

Márta: Meg ti ketten!

Mirko a pisztrángok közt válogat a villával.

Zsolti most anyja ölébe ül. Ági ismét sírni kezd, csendben, csak a könnyei folynak.
Boján is csak forgatja szájában a falatot.

Márta Károly elé tesz egy üveg bort. Ági könnyein át nézi.

Boján tölt, isznak, ismét tölt, isznak.

Ági viszi a már alvó gyereket, utána Boján megy, elköszönnek.
Váltás: Bojánék lakása.
Ági fekszik, Károly az ablaknál áll, csak egy éjjelilámpa világítja meg a hálószobát.

Mirko: Kicsi Ágika, hát nem tetszik a Mirko pisztrángja?

Bojánné: De, igazán nagyon finom. Ne haragudjatok: egy kicsit fáradt vagyok...

Mirko: Na, még ezt a szép szelletkét!

Bojánné: Nem megy. Ne haragudj...

Mirko: Dehogynem. Csak még ezt.

Bojánné: Nagyon ízletes, de ez nekem túl sok...

Mirko: Semmi se sok, ha az én kis szomszédasszonyomról van szó!

Márta: Károly, te se eszel!

Boján: Legszívesebben leinnám magam.

Márta: Azt máris kezdheted!

Bojánné: Károly, Károly...

Boján: Nem tehetek róla...

Márta: Tölts nekem is.

Bojánné: Károly, kilenc év után... ismét...

Boján: Igen. Kilenc év után!

Bojánné: Ne haragudjatok, de én lefekszem. Nem bírom tovább... olyan erőtlén vagyok.

Márta: A gyógyszereket el ne felejtsetd...

Boján: Alszol?

Bojánné: Nem.

Boján: Próbáld megérteni, kérlek, csak egy kicsit próbáld megérteni... nem vagyok oka az egész...

Bojánné: Nem vagy oka.

Homlokon csókolja az asszonyt.

Álmosan.

Ági elaludt. Boján Károly le-föl sétál a lakásban. Betakarja a gyereket. Benyit a fürdőszobába, nézi magát a tükörben. A kis házi büféből egy üveg italt vesz elő. A konyhába megy, egy poharat színültig tölt, nézi, fölkel, sétál. Könyvet vesz el a polcraól. Nem megy az olvasás se.

Valaki veszettül csönget az ajtón.

Boján szinte repül, hogy fel ne ébredjenek legkedvesebbjei. Kinyitja az ajtót, arca szinte megkövült a dühtől.

Az ajtóban Lukács áll, fején turbánszerű kötés. Ködösen mosolyog Bojánra.

Csukná be az ajtót, de Lukács lába már bent van az előszobában.

Boján: Nem, persze, hogy nem.
Bojánné: Legalább a gyerekért elmentél volna.

Boján: Elmondjam még egyszer...

Bojánné: Ne mondd el.

Boján: Ha tótágast állok, akkor se hiszed!!!

Bojánné: Miért kiabálsz velem, Károly?

Miért teszed ezt?

Boján: Bocsáss meg... bocsáss meg.

Bojánné: Ittál délelőtt is?

Boján: Én nem. Mások igen...

Bojánné: Kérlek, ne kezd el újból. Annak sose lesz vége. Tudod, ismered magad.

Boján: Aludj, Ágikám. Pihenj. Velem nem lesz semmi baj.

Bojánné: A gyógyszereimet... ha nem hallanám az órát...

Boján: Csak te aludj, majd én virrasztok.

Boján: Mi a jó istent akarsz éjnek éjszakáján?

Lukács: Öregem, segíts rajtam. Nekem senkim sincs, csak te... régi haverom.

Boján: Menj haza, és aludd ki magad!

Lukács: Hát kidobsz?

Boján: Mit akarsz tőlem?

Kinyitja az ajtót, és berántja a részeg jövevényt.
Lukács a kötésre mutat.
Boján betoloncolja a konyhába.

Meglátja a színültig telt poharat, fogja, és egyszerre felhajtja. Önt magának, iszik.

Bekukkant a hálósobába, nézi az asszonyt.

Indul az asszony felé, de Boján galléron ragadja, magánkívül van. Üvöltve nyitja ki az ajtót, és vágja ki a jövevényt.
A gyerek könnyes arca.
Az asszony riadt arca. Kimerevedik a kép.
Vége a drámának.

Lukács: Hát még csak nem is akarsz segíteni?

Boján: Csendben legyél, mert...
Miért nem mégy haza?

Lukács: Az asszony nem fogad be!

Boján: Már megint berúgtál. Mikor sikerült megint berúgnod?

Lukács: Megint? Ez még az a reggeli, csak hozzáöntöttem.

Lukács: Ez aztán a fogadtatás! Mit akarsz tőlem? Hogy olyan kispolgár legyek, mint te?

Boján: Megmondod már miért jöttél?

Lukács: Nincs hol aludnom. Álmos vagyok.

Lukács: Szép, meleg asszonyka az ágyban, jó ital az asztalon... Na, ezért érdemes volt eljönni...